

PRAKSISOVERSIGT · STRAFFERET

Praksisoversigt over afpresning (§ 281)

Gerningsindhold, afgrænsning til røveri og grov afpresning samt strafudmåling

Version 1 · Opdateret 6. jun. 2026 · 3 afgørelser · 2023–2026

[Læs online](#)

INTRODUKTION

Afpresning er reguleret i straffelovens § 281 og hører til kapitel 28 om berigelsesforbrydelserne. Bestemmelsen rammer den, der ved trusler om vold, skade, frihedsberøvelse eller afsløring af kompromitterende forhold søger at skaffe sig eller andre uberettiget vinding. Normalstrafferammen er fængsel indtil 1 år og 6 måneder (§ 285), men kan stige til 6 år ved grov, systematisk eller organiseret afpresning (§ 286, stk. 1) – en skærpelse indført ved Bandepakke III i 2017 særligt rettet mod beskyttelsespengeafpresning. I den undersøgte praksis har domstolene for normalt tilfælde udmålt straffe fra 40 dages fængsel til 1 år, mens grov afpresning efter 2017-reformen har udløst straffe på op til 1 år og 9 måneders fængsel.

PRINCIPPER UDLEDT AF PRAKSIS

- 01** Afpresning efter § 281, nr. 1, kræver trusler om vold, betydelig skade på gods, frihedsberøvelse eller fremsættelse af usand sigtelse for strafbart/ærerørigt forhold, kombineret med forsæt til uberettiget vinding.
- 02** Afpresning efter § 281, nr. 2, kræver trussel om anmeldelse eller afsløring af strafbart forhold eller sande ærerørige beskyldninger, og at den tilsigtede vinding ikke er tilbørligt begrundet ved det underliggende forhold.
- 03** Bestemmelsen er subsidær i forhold til røveri (§ 288) – forholdet falder under § 288, når truslen om vold er rettet mod øjeblikkelig anvendelse.
- 04** Normalstrafferammen er fængsel indtil 1 år og 6 måneder (§ 285, stk. 1), og domstolene har i rene tilfælde udmålt straffe fra 40 dage til 1 års fængsel.
- 05** Ved grov afpresning (§ 286, stk. 1) kan straffen stige til 6 års fængsel, navnlig ved systematisk eller organiseret afpresning – en skærpelsesgrund indsat ved lov nr. 672 af 8. juni 2017 (Bandepakke III).
- 06** Ved systematisk eller organiseret afpresning forudsættes straffen forhøjet med ca. en tredjedel i forhold til det hidtidige strafniveau.
- 07** Afpresning af mindre strafværdighed kan straffes med bøde efter § 287, men der foreligger ingen nyere trykt retspraksis herfor.

- 08** Afpresning er en 'mellemgruppe' mht. samfundstjeneste: det er mere nærliggende end ved røveri, men trusselselementet adskiller afpresning fra øvrige berigelsesforbrydelser.
- 09** Organiseret eller banderelateret afpresning medfører som udgangspunkt ubetinget fængsel – samfundstjeneste kan kun overvejes ved afpresning af begrænset grovhed og uden bandetilknytning.
- 10** Afpresning baseret på trusler om at offentliggøre intime billeder ('sextortion') er et selvstændigt fænomen der behandles i en separat praksisoversigt.

§ 1 Gerningsindholdet i straffelovens § 281 – to former for afpresning

Afpresning er reguleret i [straffelovens § 281](#), der fastsætter to selvstændige gerningsindhold:

Nr. 1 – trusler om vold, skade mv. for at opnå uberettiget vinding:

Denne bestemmelse rammer den, der for at skaffe sig eller andre *uberettiget vinding* truer nogen med:

- vold,
- betydelig skade på gods,
- frihedsberøvelse,
- fremsættelse af usand sigtelse for strafbart eller ærerørigt forhold, eller
- åbenbaring af privatlivet tilhørende forhold.

Det er et krav, at gerningspersonen handler med forsæt til at opnå en *uberettiget vinding* – dvs. en formuefordel, som gerningspersonen ikke har et retligt grundlag for at kræve. Typiske eksempler er trusler om vold med henblik på at aftvinge betaling af penge, eller trusler om at "ordne" nogen eller rasere deres forretning, hvis der ikke betales "beskyttelsespenge".

Ifølge [Vejledning om anklageskrifter](#) formuleres tiltalen typisk som:

afpresning efter straffelovens § 281, nr. 1, ved den i at have truet med, at tiltalte og en kammerat ville »ordne« og brænde hans bil af, hvis han ikke udleverede penge og medicin.

Eller:

afpresning efter straffelovens § 281, nr. 1, ved den i forening at have truet restauratør med at han ville blive udsat for vold og restauranten raseret, hvis han ikke ville betale »beskyttelsespenge« på kr. om ugen.

Nr. 2 – trusler om anmeldelse/afsløring for vinding uden tilbørligt grundlag:

Denne bestemmelse rammer den, der truer nogen med at:

- anmelde eller åbenbare et strafbart forhold, eller
- fremsætte *sande* ærerørige beskyldninger,

for derigennem at skaffe sig eller andre en vinding, der *ikke er tilbørligt begrundet* ved det forhold, som har givet anledning til truslens fremsættelse.

Nr. 2 adskiller sig fra nr. 1 ved, at beskyldningerne her er *sande*. Strafbarheden afhænger af, om den tilsigtede vinding er "tilbørligt begrundet" – det afgørende er, om gerningspersonen har et legitimt krav som følge af det forhold, truslen drejer sig om. Hvis en person fx truer med at anmelde en anden for et begået tyveri og kræver erstatning for det stjalne, kan vindingen være tilbørligt begrundet. Kræves der derimod et beløb, som langt overstiger det lidte tab, er vindingen *ikke* tilbørligt begrundet.

LOV

Straffeloven § 281

§ 2 Afgrænsning til røveri (§ 288) og ulovlig tvang (§ 260)

Bestemmelsen i [straffelovens § 281](#) indledes med ordene "for så vidt forholdet ikke falder ind under § 288". Afpresning er dermed *subsidiær* i forhold til røveri efter [straffelovens § 288](#).

Afgrænsningen beror på truslens karakter:

- **Røveri (§ 288)** kræver trussel om *øjeblikkelig* anvendelse af vold. Røveriet er kendetegnet ved en akut tvangssituation, hvor forurettede er under direkte pres.
- **Afpresning (§ 281)** omfatter derimod trusler om *fremtidig* vold, skade eller afsløring. Der er en tidsmæssig adskillelse mellem truslen og den forventede opfyldelse.

Der kan således opstå overlap ved grænsetilfælde, hvor gerningspersonen fx truer med vold "i nær fremtid" men ikke "øjeblikkeligt". I praksis er den tidsmæssige nærhed i trusselsudøvelsen afgørende: jo mere akut truslen er, desto nærmere nærmer forholdet sig røveri. Omvendt er trusler om fremtidig skade – "vi kommer igen i morgen" eller "vi brænder din bil af, hvis du ikke betaler inden fredag" – typisk afpresning.

Afpresning skal desuden afgrænses fra **ulovlig tvang** efter [straffelovens § 260](#). § 260 kræver ikke forsæt til *uberettiget vinding* – ulovlig tvang kan begås med et hvilket som helst formål. Når tvangen har et berigelsessigte, henføres forholdet normalt under § 281 eller § 288.

Som [Betænkning om det grønlandske retsvæsen \(nr. 1442/2004\)](#) anfører, er afpresning i grønlandsk kriminallov historisk blevet pådømt som tyveri i sammenstød med ulovlig tvang netop fordi kriminalloven ikke indeholdt en selvstændig afpresningsbestemmelse – et forhold der understreger, at afpresning i den danske straffelov udgør en selvstændig forbrydelseskategori mellem tyveri/røveri og tvang.

Afpresning baseret på trusler om at offentliggøre intime billeder ("sextortion") behandles i en separat praksisoversigt, jf. [praksisoversigt over sextortion](#). Rigsadvokaten har præciseret, at afpresning for penge ved brug af nøgenbilleder efter omstændighederne kan straffes efter § 281 om afpresning, § 260 om ulovlig tvang eller § 232 om blufærdighedskrænkelser.

LOV

Straffeloven § 260

Straffeloven § 288, stk. 1

§ 3 Strafferammer og lovhistorik – fra 1930 til Bandepakke III

Bestemmelsen i [straffelovens § 281](#) har været *uændret* siden vedtagelsen af Borgerlig Straffelov i 1930 (lov nr. 126 af 15. april 1930). Som [Betænkning om strafudmåling, Bind I \(nr. 1581/2023\)](#) konstaterer, er § 281 dermed en af straffelovens ældste uændrede berigelsesbestemmelser.

Strafferammen er differentieret i tre niveauer:

Bestemmelse	Strafferamme	Anvendelsesområde
§ 285, stk. 1	Fængsel indtil 1 år og 6 måneder	Normaltilfælde
§ 286, stk. 1	Fængsel indtil 6 år	Grov/systematisk/organiseret afpresning
§ 287, stk. 1	Bøde (straffrihed mulig)	Forhold af mindre strafværdighed

2017-reformen (Bandepakke III): Ved lov nr. 672 af 8. juni 2017 blev ordene "eller fordi der er tale om systematisk eller organiseret afpresning" indsat i [§ 286, stk. 1](#). Lovændringen udsprang af den politiske aftale om Bandepakke III og var særligt rettet mod bandemiljøets systematiske opkrævning af beskyttelsespenge.

Som forarbejderne til lovændringen anfører:

Der er i flere byer set eksempler på rocker- og bandemedlemmer, som afpresser lokale erhvervsdrivende. Denne type kriminalitet udføres typisk af organiserede grupper, som kræver, at erhvervsdrivende skal betale såkaldte »beskyttelsespenge« for at lade dem være i fred. Der er bl.a. konstateret tilfælde inden for prostitutions-, restaurations-, kiosk- og tatovørbranchen.

Forarbejderne forudsatte, at straffen for systematisk eller organiseret afpresning *som udgangspunkt* skal forhøjes med *ca. en tredjedel* i forhold til den hidtidige strafudmåling. Der blev ikke i øvrigt tilsigtet en skærpelse af straffen for afpresning generelt.

LOV

[Straffeloven § 285, stk. 1](#)
[Straffeloven § 286, stk. 1](#)
[Straffeloven § 287, stk. 1](#)

§ 4 Strafudmålingspraksis ved normalafpresning (§ 281, jf. § 285)

For afpresning henført under normalstrafferammen i [§ 285, stk. 1](#) (fængsel indtil 1 år og 6 måneder) giver [Betænkning om strafudmåling, Bind III \(nr. 1581/2023\)](#) en systematisk gennemgang af den nyere retspraksis.

Udvalget bag betænkning 1581 konstaterer, at der i den undersøgte 20-årige periode er udmålt straffe på mellem **40 dages fængsel** og **1 års fængsel** fordelt på 19 domme i "rene" tilfælde (dvs. hovedsageligt kun domfældelse for § 281 uden andre betydende forhold til samtidig pådømmelse).

Dermed er normalstrafferammens *nederste to tredjedele* udnyttet, mens der ikke har været udmålt straffe i den øverste tredjedel (over 1 år).

Betænkningen anfører endvidere, at afpresning af *mindre strafværdighed* efter [§ 287](#) – hvor straffen kan nedsættes til bøde – ikke ses anvendt i nyere trykt retspraksis.

I sagen [S-0484-21](#) behandlede Højesteret bl.a. forholdene vedrørende afpresning begået over en periode i 2017-2020. Forurettede blev tilkendt 43.000 kr. i erstatning for afpresningen. Sagen illustrerer, at afpresning i praksis ofte optræder i sammenstød med andre forbrydelser – her vold, ulovlig tvang, frihedsberøvelse og forsøg på røveri – og at den samlede straf i sådanne sager fastsættes ud fra en helhedsvurdering.

LOV

[Straffeloven § 285, stk. 1](#)
 Afpresning (§ 281)

[Straffeloven § 287, stk. 1](#)

§ 5 Strafudmåling ved grov og organiseret afpresning (§ 281, jf. § 286)

Afpresning af *særlig grov beskaffenhed* henføres under § 286, stk. 1, der hæver strafferammen til fængsel i indtil 6 år. Bestemmelsen finder navnlig anvendelse ved:

- **Systematisk eller organiseret afpresning** – typisk bandemiljøets opkrævning af beskyttelsespenge fra erhvervsdrivende
- Afpresning udført af **flere i forening**
- Afpresning under **medtagelse af våben** eller andet farligt redskab
- Et **større antal** afpresningsforbrydelser

Ifølge [Rigsadvokatmeddelelsen om formueforbrydelser](#) vil der ved vurderingen af, om der foreligger systematisk eller organiseret afpresning, navnlig skulle lægges vægt på:

- Om der er tale om **gentagne tilfælde** af afpresning over for en bestemt erhvervsdrivende eller erhvervsdrivende i samme kvarter/branche
- Om afpresningen udøves af flere efter **aftale**, eller gerningspersonen har **viden om** at afpresningen indgår i et systematisk mønster
- Der er **ikke krav** om, at alle tilfælde udføres af den *samme* gerningsperson

Betænkning om strafudmåling, Bind I (nr. 1581/2023) konstaterer følgende om straffniveauet:

- **Før 2017-reformen:** Domstolene udmålte straffe på 8 måneder til 1 års fængsel for grov afpresning
- **Efter 2017-reformen:** Straffe på 1 år til 1 år og 9 måneders fængsel for systematisk/organiseret afpresning

Betænkningen konstaterer, at kun den *nederste tredjedel* af strafferammen i § 286, stk. 1 (op til 6 år) er udnyttet i praksis. Den højest udmålte straf for afpresning under § 286 har været **1 år og 9 måneders fængsel**.

Det bemærkes, at [straffelovens § 88, stk. 1, 2. pkt.](#) kan anvendes, så strafmaksimum kan forhøjes til 9 år i ekstraordinære tilfælde.

LOV

Straffeloven § 88, stk. 1

Straffeloven § 286, stk. 1

§ 6 Samfundstjeneste og strafvalg ved afpresning

Spørgsmålet om, hvornår afpresning kan medføre en betinget dom med vilkår om samfundstjeneste frem for ubetinget fængsel, er behandlet i [Rigsadvokatmeddelelsen om samfundstjeneste](#) og i [Straffelovrådets betænkning nr. 1545/2014 om samfundstjeneste mv.](#)

Afpresning indtager en **mellemposition** mellem røveri og de øvrige berigelsesforbrydelser:

- Ved *røveri* er udgangspunktet ubetinget fængsel. Samfundstjeneste kan kun undtagelsesvist anvendes.
- Ved *øvrige berigelsesforbrydelser* (tyveri, bedrageri mv.) er samfundstjeneste mere nærliggende.
-

Afpresning kan på grund af trusselselementet *ikke sidestilles* med de øvrige berigelsesforbrydelser, men det vil ifølge forarbejderne være mere nærliggende at anvende samfundstjeneste i afpresningssager end i røverisager.

Anklagemyndigheden skal udvise en vis **tilbageholdenhed** med at nedlægge påstand om samfundstjeneste i afpresningssager. Det må afgøres efter en *konkret vurdering* af:

- Overtrædelsens **karakter og grovhed**
- Oplysningerne om **gerningsmanden** (alder, sociale forhold, recidiv)

For organiseret eller banderelateret afpresning gælder som *udgangspunkt ubetinget fængsel*. Samfundstjeneste er dermed i praksis kun relevant for enkeltstående, mindre grove tilfælde af afpresning uden bandetilknytning.

[Betænkning nr. 1585/2025 om fodlænkeordninger og samfundstjeneste](#) bekræfter, at de generelle samfundstjenesteregler fortsat bygger på principperne fra betænkning nr. 1545/2014.

§ 7 Beskyttelsespengeafpresning og bandekriminalitet

Systematisk afpresning af erhvervsdrivende med krav om "beskyttelsespenge" er den kriminalitetstype, der gav anledning til 2017-skærpelsen i [§ 286, stk. 1](#). Fænomenet er nærmere beskrevet i forarbejderne til lov nr. 672 af 8. juni 2017:

I den indledende afpresningsfase udføres kriminaliteten oftest af flere rocker- og bandemedlemmer, som er voldsparate. Når opkrævningen af »beskyttelsespenge« herefter er blevet systematiseret til regelmæssig betaling, bliver opkrævningen typisk varetaget af en enkelt person, der ved henvendelse på stedet får udbetalt kontanter.

De berørte brancher er typisk kendetegnet ved stor kundekontakt og umiddelbart tilgængelige forretningslokaler – herunder restaurations-, kiosk-, prostitutions- og tatovørbranchen.

[Rigsadvokatmeddelelsen om formueforbrydelser](#) anfører, at også **enkeltpersoner** kan falde inden for bestemmelsen, hvis de systematisk afpresser et større antal erhvervsdrivende. Det er heller ikke en betingelse, at alle tilfælde af afpresning udføres af *den samme gerningsperson*, såfremt:

- Afpresningen udøves efter **aftale** mellem de pågældende
- Gerningspersonen har **viden om**, at det konkrete afpresningsforhold indgår i et systematisk mønster udført af andre i samme gruppering

Dette betyder, at den person, der blot varetager den løbende opkrævning af beskyttelsespenge efter den indledende trussel, også kan straffes for grov afpresning efter [§ 286](#).

Banderelateret afpresning vil desuden ofte kunne henføres under [straffelovens § 81 a](#) (strafskærpeelse for bandekriminalitet), hvor straffen kan forhøjes med indtil det dobbelte.

LOV

[Straffeloven § 81a](#)[Straffeloven § 286, stk. 1](#)

§ 8 Afpresning i sammenstød med andre forbrydelser

I praksis forekommer afpresning sjældent som en isoleret forbrydelse. Typiske sammenstødstilfælde omfatter:

- **Afpresning + vold (§§ 244-245):** Gerningspersonen anvender først vold og truer herefter med yderligere vold, hvis forurettede ikke betaler.
- **Afpresning + ulovlig tvang (§ 260):** Tvangselementet kan have både et berigelsessigte (§ 281) og et ikke-berigelsessigte (§ 260).
- **Afpresning + frihedsberøvelse (§ 261):** Forurettede holdes indespærret, indtil betaling er effektueret.
- **Afpresning + trusler (§ 266):** Trusler der fremkommer som led i afpresningen kan selvstændigt henføres under § 266.
- **Forsøg på røveri (§ 288, jf. § 21):** Hvis truslen om vold har karakter af øjeblikkelig vold, kan forholdet kvalificeres som røveriforsøg snarere end afpresning.

I sagen [S-0484-21](#) var tiltalte fundet skyldig i bl.a. vold, ulovlig tvang, frihedsberøvelse, afpresning og forsøg på røveri over en længere periode. Erstatningen for afpresningsforholdet alene udgjorde 43.000 kr. Sagen illustrerer den typiske situation, hvor afpresning indgår i et bredere mønster af personfarlig kriminalitet.

Ved strafudmålingen i sammenstødssager fastsættes én samlet straf (fællesstraf) efter [straffelovens § 88](#). [Betænkning om strafudmåling, Bind III \(nr. 1581/2023\)](#) har i sin praksisgennemgang forsøgt at udskille de "rene" tilfælde, hvor domstolen hovedsageligt har pådømt afpresning alene, men anerkender at sådanne rene tilfælde er sjældne.

LOV

[Straffeloven § 88](#)[Straffeloven § 260](#)[Straffeloven § 266](#)

PRAKSIS

Højesteret · Højesteretsdom om anbringelse af mentalt retarderet for vold og afpresning samt tidsbegrænset udvisning

12.01.2023

§ 9 Sammenfatning og centrale mønstre

Praksis vedrørende afpresning efter [straffelovens § 281](#) viser følgende centrale mønstre:

- **Bestemmelsen er uændret siden 1930**, men den tilhørende grovhedsvurdering i § 286, stk. 1, blev udvidet ved Bandepakke III i 2017 med en særskilt skærpsesgrund for systematisk og organiseret afpresning.
- **Normalstraffene** ligger i det nedre til midtre segment af strafferammen: 40 dage til 1 års fængsel for § 285-tilfælde, og op til 1 år og 9 måneders fængsel for § 286-tilfælde.
- Den *øverste tredjedel* af strafferammerne (over 1 år for § 285; over 2 år for § 286) er **ikke udnyttet** i nyere praksis, hvilket [Betænkning nr. 1581/2023](#) eksplicit konstaterer.
- **Ingen nyere praksis** ses for den mildere strafferamme i § 287 (bøde/straffrihed).
- Afpresning er en **mellemgruppe** mht. samfundstjeneste: trusselselementet adskiller den fra øvrige berigelsesforbrydelser, men udgangspunktet er ikke lige så strengt som ved røveri. Banderelateret afpresning medfører dog som udgangspunkt ubetinget fængsel.
- Afpresning forekommer sjældent isoleret – den optræder typisk i sammenstød med vold, tvang, frihedsberøvelse eller trusler.
- **Sextortion** (afpresning med intime billeder) behandles i en separat praksisoversigt, jf. [praksisoversigt over sextortion](#).

Der er ingen vedtagne ændringer til § 281, der afventer konsolidering.

LOV

[Straffeloven § 281](#)

[Straffeloven § 286, stk. 1](#)

REFERENCE

Lovgrundlag

5 paragraffer

Straffeloven § 281		Straffeloven § 285	stk. 1
Straffeloven § 286	stk. 1	Straffeloven § 287	stk. 1
Straffeloven § 288	stk. 1		

MATERIALE

Citerede afgørelser

3 afgørelser

HØJESTERET · ØVERSTE INSTANS

3

16.02.2026	Højesteretsdom om udvisning af 16-årig for grov vold, røveri og pengefalsk	AM2026.02.16H
05.11.2024	Højesteret stadfæster udvisning af somalisk statsborger for røveriforsøg mod taxachauffør og vold i arresten	AM2024.11.05H
12.01.2023	Højesteretsdom om anbringelse af mentalt retarderet for vold og afpresning samt tidsbegrænset udvisning	S-0484-21

FORARBEJDE

Betænkninger

4 referencer

Straffelovrådets betænkning om samfundstjeneste mv.

nr. 1545 · 2014 · Justitsministeriet

Betænkning om strafudmåling

nr. 1581 · 2023 · Justitsministeriet

Betænkning om strafudmåling – Bind III

nr. 1581 · 2023 · Justitsministeriet

Straffelovrådets delbetænkning om fodlænkeordninger og samfundstjeneste (Betænkning nr. 1585)

nr. 1585 · 2025 · Justitsministeriet